

WOORDENBOEK VAN DE VLAAMSE DIALECTEN

UNIVERSITEIT GENT
Vakgroep Nederlandse Taalkunde
Blandijnberg 2
9000 Gent

Vragenlijst 125
DECEMBER 2000

PLANTEN 8

Dialect van :(stad, dorp, gehucht, wijk),
.....(gemeente).(prov.)

GESPROKEN DOOR :

Naam :
Geboorteplaats :
Geboortjaar :
Waar opgegroeid :
(vroeger) beroep :
In welke gemeente werd beroep uitgeoefend :
Dialect van moeder :
Dialect van vader :
Dialect van echtgeno(o)t(e) :
Ik ben naar school geweest tot jaar
Datum van invullen van vragenlijst :
Adres en telefoonnummer :
.....
.....
Beste medewerker/ster,

OPGETEKEND DOOR :

Naam :
Geboorteplaats :
Geboortjaar :
Dialect :
(vroeger) beroep :
Ik ben naar school geweest tot jaar.
Hoogste diploma :
Adres en telefoonnummer :
.....
.....

Deze vragenlijst moet dienen voor een dialectwoordenboek. Wilt u er dus zorg voor dragen dat u steeds woorden geeft die in uw dialect gebruikelijk waren of zijn. Tracht de dialectuitspraak zo goed mogelijk weer te geven. Maak u echter geen zorgen als dat soms moeilijk blijkt te zijn. Elke aanduiding, hoe onvolmaakt ook, is welkom.

Vul ook de eerste bladzijde (met naam, geboorteplaats enz.) zo nauwkeurig mogelijk in. Mogen we u vragen de vragenlijst in te vullen voor slechts één plaats en niet voor een hele streek? Na 'dialect van : ...' hoort de naam te staan van één bepaalde plaats van voor de gemeentefusies, niet de naam van een streek.

1. Hoe noemt u onkruid of ongewenste planten in het algemeen?	
2. Welk woord gebruikt u om aan te duiden dat onkruid welig groeit?	
3. Hoe noemt u een groepje planten die dicht bij elkaar staat? (bv. een hul, een duts, een pol, een zode, ...)	
4. Hoe noemt u bladverliezende loofbomen in het algemeen?	
5. Hoe noemt u naaldbomen in het algemeen?	
6. Hoe noemt u de naalden van een naaldboom?	
7. Hoe noemt u de vruchtkegels van naaldbomen in het algemeen?	
8. Hoe noemt u een minderwaardige boom, waarvan het hout weinig waard is?	
9. Hoe noemt u een lange, dunne boom?	
10. Hoe noemt u een boom zonder bladeren, bv. in de herfst?	
11. Hoe noemt u een dode boom?	
12. Hoe noemt u de boomstobbe, die boven de grond uitsteekt als men de boom iets boven de grond afzaagt?	
13. Hoe noemt u de penwortel die bepaalde boomsoorten, bv. de eik, hebben? Dit soort wortel zit verschillende meters diep in de grond en kan bijgevolg niet uitgegraven worden.	
14. Hoe noemt u een korte, dikke wortel?	
15. Hoe noemt u het dikke centrale deel van een boom, tussen de wortels en de kruin? (zie ill. 15)	
16. Hoe noemt u het rechte deel van de stam, van de grond tot de eerste vertakking?	
17. Hoe noemt u het topeind van een boom? (zie ill. 17)	
18. Hoe noemt u het dikke onder eind van een boomstam? (zie ill. 18)	
19. Hoe noemt u een gevorkte stam?	

20. Hoe noemt u een uitstekend gedeelte op de stam van een boom? (zie ill. 20)	
21. Hoe noemt u het geheel van takken en bladeren van een boom, zonder de stam? (zie ill. 21)	
22. Hoe noemt u een oog of een knop waaruit een twijg groeit?	
23. Hoe noemt u een nieuw uitgelopen twijg?	
24. Hoe noemt u een scheut die op een vreemde plaats, niet uit een bladoksel, ontstaat, bv. op de stam van een boom zelf?	
25. Hoe noemt u het geheel aan dunne, fijne scheuten die bij bepaalde boomsoorten, bv. de linde, massaal onderaan op de stam verschijnen?	
26. Hoe noemt u een gewone tak van een boom? (zie ill. 26)	
27. Hoe noemt u een lange, dunne tak?	
28. Hoe noemt u een dode tak?	
29. Hoe noemt u een knop waaruit een nieuw blad zal verschijnen?	
30a. Hoe noemt u één zo'n blad? (zie ill. 30)	
30b. Wat is het meervoud van dat woord?	
31. Hoe noemt u de vaak evenwijdig lopende lijntjes op een blad? Kunt u het woord in het enkelvoud geven? (zie ill. 31)	
32. Hoe noemt u het steeltje van een blad? (zie ill. 32)	
33. Hoe noemt u een erg lang en dun blad (bv. feem, lisling, femeling...)? (zie ill. 33)	
34. Hoe noemt u het geluid dat ontstaat door de wind die door de bladeren blaast?	
35. Hoe noemt u het gezwel dat soms op een blad van een boom ontstaat? Er zijn erg veel soorten, met verschillende vormen. De bekendste soort is de knikkervormige uitwas die soms op eikebladeren te zien is.	
36. Hoe noemt u de stengel van een plant? (zie ill. 36)	

37. Hoe noemt u een opvallend harde, stugge stengel? (bv. staal, stabiel...)	
38. Hoe noemt u een scherp uitsteeksel op de stengel van een plant, zoals bv. bij een roos? (zie ill. 38)	
39. Hoe noemt u een knop waaruit een bloem te voorschijn komt? (zie ill. 39)	
40. Hoe noemt u een bloem? Zegt u bloem(e), blom(me), bluum of nog iets anders? (zie ill. 40)	
41. Welk werkwoord gebruikt u om aan te duiden dat een plant of een boom bloemen draagt? bv. Kijk, de kerselaars	
42. Hoe drukt u uit dat die bloemen verdwenen zijn? Bv. De kerselaars zijn bijna	
43. Sommige bloemen hebben geen echte wortels, maar een bol in de grond. Welk woord gebruikt u voor zo'n bol? (zie ill. 43)	
44. Kan u de volgende zin aanvullen: "Ik vind deze bloemen erg mooi. Kunnen we niet wat van het ervan meenemen om in onze tuin te zaaien?"	
45. Hoe noemt u de pluizige bol die verschijnt bij verschillende bloemen als ze uitgebloeid zijn, bv. bij de paardebloem? De plujsbol bestaat uit massa's kleine zaadjes die elk aan een plujsje hangen. Hoe heet de pluizige bol in het algemeen? (zie ill. 45)	
46. Hoe noemt u één zo'n zaadje met een plujsje eraan? (zie ill. 46)	
47. Welk werkwoord gebruikt u om aan te duiden dat een plant vruchten krijgt?	
48. Hoe noemt u het bruine, houten omhulsel waar noten inzitten , en dat je moet kraken om bij de noot te kunnen?	
49. Hoe noemt u één partje van een okkernoot?	
50. Hebt u een speciaal woord voor drie noten die samenhangen aan een boom, zo ja, welk?	
51. Welk werkwoord gebruikt u om aan te duiden dat een plant of boom steeds groter wordt? Bv. Die boom is al zo hoog en hij blijft maar	
52. Hoe noemt u de brandnetel die goed lijkt op de gewone	

brandnetel, maar kleinere, ronde blaadjes heeft en veel gemener prikt? Hij is vooral te vinden in moestuinen, maar komt niet in heel Vlaanderen voor.	
53. Hoe noemt u het kleine plantje met drie ronde, bijeenstaande blaadjes en rode of witte bloemhoofdjes in het algemeen?	
54. Soms vindt men van dit plantje een exemplaar met vier blaadjes, waarvan beweerd wordt dat het geluk brengt. Hoe noemt men één zo'n gelukbrengend exemplaar?	
55. Hoe noemt u de grote, rode klaversoort, die vroeger vaak gezaaid werd? (zie ill. 55)	
56. Hoe noemt u de kleinere, witte klaver, die vooral langs wegkanten veel te vinden is? (zie ill. 56)	
57. Hoe noemt u het heel kleine plantje met erg lekker ruikende blaadjes, die vaak gebruikt worden in de keuken? Het plantje komt in het wild niet zo vaak meer voor, maar wordt nog erg veel aangeplant in de moestuinen. (tijn, tiemoes, kwendel, piljoen, prieur...?) (zie ill. 57)	
58. In een eerdere vragenlijst vroegen we naar de benamingen voor de meidoorn of haagdoorn. Veel mensen bleken ook een woord te hebben voor de vruchten van deze struik. Hoe noemt u de rode vruchtjes van de meidoorn of haagdoorn? (gieben, nieptjes, smouters, varkensbeiers, papen...?)	
59. Hoe noemt u de vruchten van de vlierstruik, de zwarte bessen die in trossen hangen en vaak gebruikt worden om siroop van te maken?	
60. Hoe noemt u de kleine boom met kleine zachte vruchten, die wat op een klein appeltje lijken? Men laat de vruchten na het plukken eerst nog wat verder rijpen, tot ze bijna doorrijp zijn, dan pas worden ze opgegeten. Hoe noemt u de boom?	
61. Hoe noemt u één zo'n vrucht van voornoemde boom?	
62. Hoe noemt u de wilde inheemse kerselaar, met getande bladeren en gladde, in horizontale repen afschilferende bast?	
63. Hoe noemt u een kers van deze boom?	
64. Hoe noemt u de niet-inheemse, groenblijvende struik met gave, gladde groene bladeren, die naar bittere	

amandelen ruiken als ze gekneusd worden? De bloemen zijn wit, de ronde besjes zijn eerst rood en worden daarna zwart. Deze struiken worden meestal als haag aangeplant. (lulier, paplaurier...?)

65. Hoe noemt u de kleine boom, verwant aan voorgaande struik, die fijn getande blaadjes heeft, witte bloempjes en zwartwordende bessen? De boom werd vroeger in bossen aangeplant, maar woekert enorm en is uit veel bossen niet meer weg te krijgen.

66. Hoe noemt u de grote boom met open kruin, met geveerde bladeren die elk bestaan uit een vijftiental kleine eironde blaadjes? Aan de voet van ieder blad bevinden zich twee stekeltjes. De boom bloeit in het voorjaar met mooie grote trossen witte bloemen; de bruine peulen blijven tot in de winter hangen. Deze boom is erg geliefd bij insecten, omdat de bloemen veel nectar geven. Het hout is van zeer goede kwaliteit.

67. Hoe noemt u de oude wilde perziksoort, die niet geënt wordt en vruchten van minderwaardige kwaliteit oplevert, die niet zo mooi en groot zijn als de echte perziken? Deze oude perziksoort was vroeger veel te vinden op boerenhoven, maar wordt nu bijna niet meer aangeplant. (perkel, kaperkel...)

68. Hoe noemt u de vrucht van deze boom?

69. Hoe noemt u de grote boom met breed uitgespreide kroon, die vaak in steden en parken aangeplant wordt? Deze boom heeft een heel kenmerkende schors, die in flappen afschilfert en er uitziet als een lappendeken van groene, gele en bruine vlekken.

70. Hoe noemt u één tak van een wilg?

71. Hebt u een speciaal woord voor een jonge berkentak, zo ja, welk?

72. Hoe noemt u een kring van paddestoelen, zoals vaak te vinden is in grasperken?

73. Hoe noemt u de giftige schimmel die vaak te vinden is op graansoorten en gras? De graantjes of zaadjes van de aangetaste planten worden groot en zwart en puilen uit de aren. Vroeger raakten deze aangetaste granen, meestal van

rogge, vaak vermengd met gezond graan, wat massale voedselvergiftigingen tot gevolg kon hebben. Tegenwoordig komt de schimmel niet meer voor op graangewassen, maar wel nog op enkele grassoorten, bv. pijpestrootje. Hoe noemt u deze schimmel?